

TULEVAISUUS
2030

Kataisen hallituksen tulevaisuusselonteko
Kestävä kasvu ja kansalaisten hyvinvointi 2030
Elinkeinoministeri Jyri Häkämies
Talousneuvosto 24.10.2012

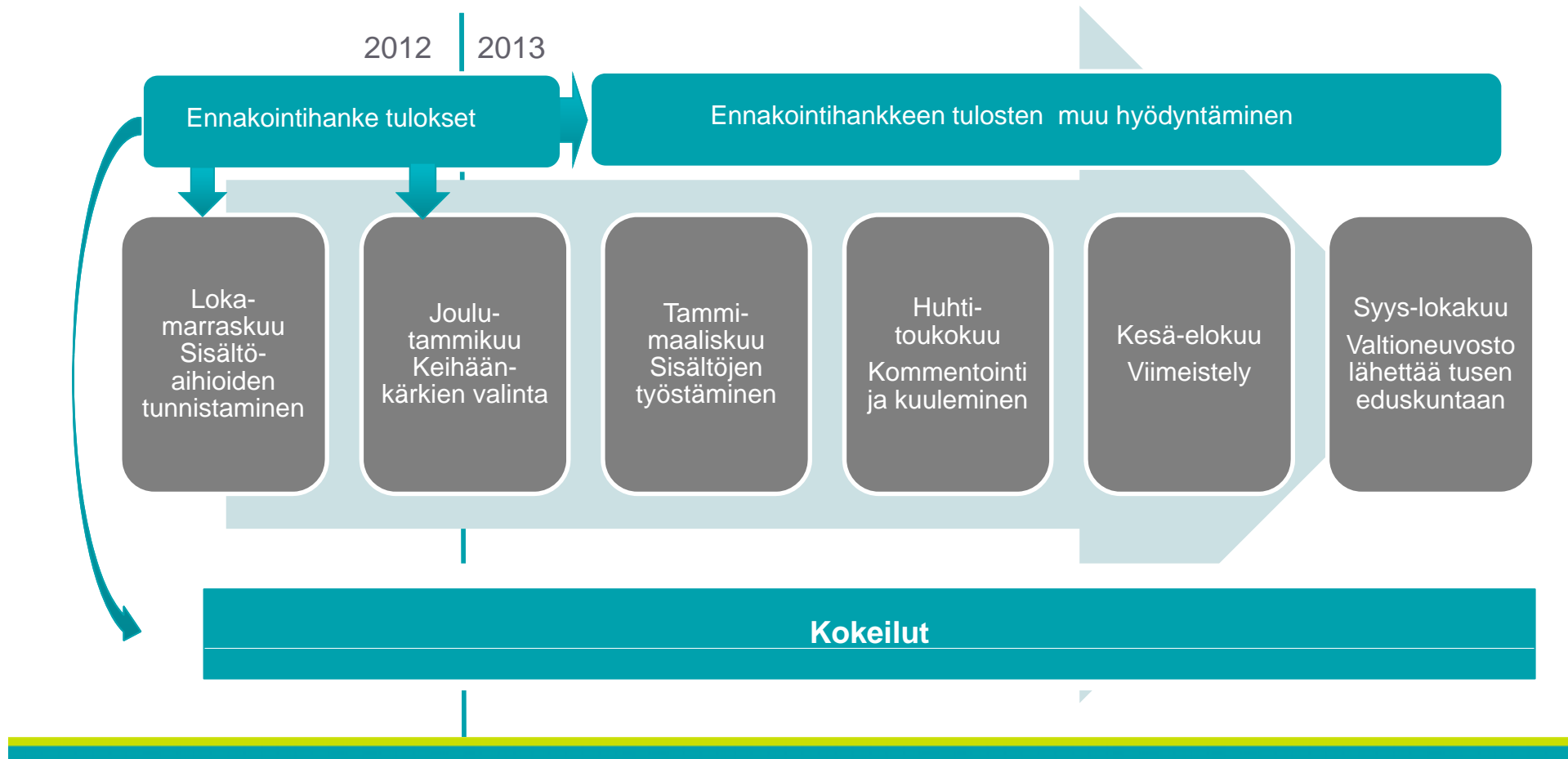
Tulevaisuusselonteko 2030

Lähtökohdat

- Kestävä kasvu välttämätöntä ikääntymisen ja globalisaation haastaessa hyvinvoinnin perustaa
- Kasvu kaipaa uusia keihäänkärkiä ja tekemisen otetta, Suomi on saavuttanut tuottavuuden eturintaman eikä seurattavia ole
- Kasvu voi perustua vain kansainväliseen kilpailukykyyn, jatkuvaan innovointiin ja luonnonvarojen kestävään käyttöön
- Tulevaisuusselonteko ei ole listaus käynnissä olevista hankkeista vaan niistä uusista avauksista, joita tarvitaan
- Rohkeita ja pitkävaikutteisia uudistuksia 2030 näkökulmasta

Tulevaisuusselonteon valmistelun päävaiheet

Ennakointivaihe kesä – syksy 2012

Ministerityöryhmä ja iltakoulu vahvistivat teema-alueet alkukesästä

Ennakointiryhmät aloittivat itsenäisen työskentelynsä ja esittävät tuloksensa marraskuun lopulla

Tutkimuksen, yrityssektorin, kansalaisjärjestöjen edustajat

Varsinainen selonteon kirjoittaminen etu- ja kansalaisjärjestöjen kuulemisineen vuoden 2013 alusta

Kansalaiskuuleminen rakennettu sisään alusta alkaen

Verkkoviestintä (www.2030.fi- päätoimittaja parhaillaan Pekka Lundmark)

Ennakoinnin teemat

Ennakointityön vetäjät

- 1. Niukkuuden mahdollisuudet**
  - Mika Anttonen, St1 Holding Oy ja Minna Halme, Aalto-yliopisto
- 2. Uusi pohjoisen maantiede**
  - Mikko Niini, Aker Arctic Technology Inc. ja Hannu Hernesniemi, Huoltovarmuuskeskus
- 3. Yritysten uudistuminen**
  - Pekka Sivonen, Aalto ACE Executive in Residence ja Tuomas Törmänen, Kemira
- 4. Hallinto mahdollistajaksi**
  - Soile Kuitunen, Mikkelin kaupunki ja Liisa Välikangas, Aalto-yliopisto
- 5. Tulevaisuuden työelämä**
  - Kiti Müller, Työterveyslaitos ja Merja Fischer, Wärtsilä Oy
- 6. Kansalaisten hyvinvointi ja osallisuus**

Tuula Tamminen, Tampereen yliopisto ja Jarmo Eskelinen, Forum Virium
- A. Joustavuus ja kriisinkestävyys**
  - Leena Ilmola, IIASA
- B. Osaamiset ja kyvykkyydet**
  - Minna Ruckenstein, Kuluttajatutkimuskeskus ja Kirsti Lonka, Helsingin yliopisto
- C. ICT mahdollistajana**
  - Pekka Ala-Pietilä, mm. Solidium ja Reijo Paajanen, Tivit
- D. Globaali näkökulma**
  - Pekka Ylä-Anttila, ETLA

Kestävä kasvu 2030

Kaikki valitut teemat merkityksellisiä kestäväen kasvun ja hyvinvoinnin kannalta:

- **hallinto mahdollistajaksi** pyrkii kääntämään tsaarinajan parhaita perinteitä heijastavan hallinnon nykyaikaiseen kansalaisten palveluasentoon
- **kansalaisten hyvinvointi ja osallisuus** alleviivaa mm. sitä, että osallisuus yhteiskuntaan on hyvinvoinnin lähde (vrt. nykyajan peräkammarin pojat)
- **tulevaisuuden työelämä** pohtii mm. sitä, kuinka palkkatyön, yrittämisen, oppimisen, perhe-elämän vaiheet sekoittuvat radikaalisti uudella tavalla
- **musta joutsen** -esimerkki muutosjoustavuutemme testaamisessa: 'yritys ja sen koko henkilöstö joutuu vuonna 2030 arvioimaan 3 kk:n välein kaiken tekemisensä sisällön globaalissa arvonluonnissa vastataksaan aasialaisten kilpailijoiden konkreettiseen kilpailupaineeseen'
- tässä istunnossa on kuitenkin syytä miettiä suorimmin talouteen vaikuttavia teemoja eli **niukkuuden mahdollisuudet, uusi pohjoinen ulottuvuus ja yritysten uusiutuminen**

Yritysten uudistuminen

Poimintoja alustavista 2030teemoista

Kansallinen kilpailukyky: aineettomien resurssien hyödyntäminen, uudet liittoumat, nopeat toimialamurrokset, virtuaalirakenteisten valtioiden kilpailuttaminen

Yritysten rooli on luoda alusta ja työkaluja; koko arvoketju muuttuu, erikoistuminen niche-alueilla; yksilötasolla, toimialojen sisällä

Kuluttaja sisällä tuotantoprosessissa; yksilöstä tulee tuottaja

Älyä kaikkialla; vaatteissa, kodeissa...

Suomi voi myydä sijoituspaikkaa yrityksille ja yksilöille

Uusi pohjoinen maantiede

Poimintoja alustavista 2030teemoista

Ilmastonmuutos tuo logistiikan Jäämerelle; pohjoiskalotista solmukohta

Arktisen teknologian tarve; tuotantoteknologiaa, jäänmurtajia, erikoisaluksia, kestäväää ja ekologista tuotteistusta vientivaltiksi

Laadukas pysyvä ja etäasuminen sekä toimiva hallinto kilpailuetuna
Eri elinkeinojen yhteensovittaminen, ihmisen ja luonnon suhde
Pohjoiseen houkuttelevia business- ja rauhoittumiskeskuksia
megametropolien asukkaille

Pohjoista ulottuvuutta tarkasteltava myös Pietarista tai Pekingistä lähtien

Pohjoisen teeman ympärillä seminaariähkyä, konkreettisen tekemisen
aika nyt sekä yrityksissä että hallinnossa

Niukkuuden mahdollisuudet

Poimintoja alustavista 2030 teemoista

Suomen puhdas ilma, luonto, vesi ja elintarvikeketju tarjoavat globaalin liiketoiminnan mahdollisuuksia; 'globaali niukkuus erilainen Suomessa'

Luonnonvarojen myynnistä siirrytään osaamisen myyntiin:

- energia- ja materiaalitehokkuusratkaisuihin liittyvä osaaminen,
- biotalouden osaaminen ja
- erityisesti osaamisalueiden innovatiivinen yhdistäminen

Teknologioiden kehittämisen rinnalle soveltamisen osaamista

Monitieteisyys, kumppanuudet PPPP private, public, partnership, people, elinkaariajattelu

Suomi aloitteellinen edelläkävijä kansainvälisessä regulaatiossa (EU)

Voimme menestyä -asenne, Suomesta koelaboratorio omilla vahvuusalueilla

7 paikkakuntaa tavoittanut maakuntakierros juuri päättynyt

Odotuksia erityisesti nuorison keskuudessa paljon

Kestävän kasvun tärkeys tarvitsee vielä voimistamista - hyvinvoinnin perusta joillekin epäselvä

Koulutus nousee jatkuvasti esiin ja vaikka ei tämän selonteon keskeisin näkökulma, ilmeinen tarve päivittää käsitystämme tiedon sisällöstä, uuden luomisesta ja oppimisesta sekä hyödyntämisestä

Ekologinen kestävyys on voimakkaasti esillä, puhuttiin mistä teemasta hyvänsä, myös merkittävä mahdollisuus Suomelle Green/Cleantech + edistyksellinen hallinto, joka onnistutaan brändäämään globaalisti

Kokeilut

Uuden tekemisen ideoiden kantavuutta testataan kokeiluin

Kokeilut viritetään rohkeiksi ja korkea epäonnistumis-% on merkki onnistumisesta

Kokeilut eroavat hallinnon jatkuvasta projektitungoksesta

Ennakointiryhmistä tullut jo runsaat 70 kokeiluehdotusta

Myös yhden ministeriön valtioneuvosto –kokeilu (VM) listoilla

Kokeilut valmistellaan ministeriöiden ennakointiverkoston kehyksessä, erityisesti Tekes näkee kokeilut strategisesti tärkeiksi